

Enhed
Opgaver og Struktur

Sagsbehandler
Mona Boel Østergaard

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 237

Doknr.
456982

Dato
26-04-2017

Høringsnotat om udkast til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Udvidelse af landevejsprincippet for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer)

A. Modtagne hørings svar

Økonomi- og Indenrigsministeriet har modtaget i alt 15 hørings svar.

Følgende myndigheder og organisationer m.fl. (i alt 14) har meddelt, at de har bemærkninger: Fanø Kommune, Færgesekretariatet, Faaborg-Midtfyn Kommune, Hedensted Kommune, Holbæk Kommune, HORESTA, Læsø Kommune, Sammenslutningen af Danske Småøer, Samsø Kommune, Skive Kommune, Svendborg Kommune, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune og Sejerø Beboerforening.

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 1) har meddelt, at de ikke har bemærkninger: DI.

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 20) har ikke afgivet hørings svar: Assens Kommune, Bornholms Regionskommune, Danmarks Rederiforening, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Friluftsrådet, Haderslev Kommune, Horsens Kommune, Håndværksrådet, Kalundborg Kommune, KL, Langeland Kommune, Lolland Kommune, Norddjurs Kommune, Odder Kommune, Slagelse Kommune, Småøernes Færgeselskaber, Struer Kommune, Visit Denmark og Aalborg Kommune.

B. Bemærkninger til lovforslaget

I det følgende foretages en tværgående gennemgang af de centrale politiske tilkendegivelser, der er fremkommet i hørings svarene. Der er ud over de punkter, som omtales i det følgende, indarbejdet en række mere tekniske, herunder lovtekniske, ændringer i lovforslaget inden fremsættelsen på baggrund af ministeriets egen kvalitetssikring af lovforslaget.

Det bemærkes, at lovforslagets del vedrørende kompensation for øget afgiftsbelastning af tidsmæssige grunde ikke indgik i det udkast til lovforslag, som har været i ordi nær høring. Regeringen har besluttet, at kommuner kan få kompensation for afgiftsmæssige konsekvenser som følge af, at et tilskud til nedsættelse af færgetakster er omfattet af momslovens anvendelsesområde. Det betyder, at der skal etableres en formel ramme for kompensationsordningen i form af en hjemmel til økonomi- og indenrigsministeren til at yde kompensation og til at fastsætte nærmere regler om ordningen, herunder om opgørelse af kompensationens størrelse. Tilvejebringelsen af den formelle ramme for kompensationsordningen vurderes hensigtsmæssigt at kunne ske samtidig med ændringen af lovgivningen i forhold til en udvidelse af landevejsprincippet.

Generelle bemærkninger

Langt de fleste hørings svar hilser overordnet forslaget om en yderligere nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer velkomment.

Fanø Kommune vil gerne kvittere for, at lovforslaget har form af en generel ramme, hvor den enkelte kommunalbestyrelse gives mulighed for – inden for den fastlagte overordnede tidsramme – at træffe beslutning om de perioder, hvor nedsættelse af færgetaksterne skal indføres.

Faaborg-Midtfyn Kommune finder det positivt, at der tages endnu et skridt mod tilnærmelse til landevejsprincippet, og at det er op til de enkelte kommuner og færgeruter at fastlægge, hvordan pengene skal bruges.

Hedensted Kommune hilser det øgede tilskud velkomment, ligesom det værdsættes, at den hidtidige ordning med fire takstændringer i løbet af året reduceres til to.

Holbæk Kommune støtter ambitionen om trafikal ligestilling for de danske småøer, som en udvidelse af landevejsprincippet sigter mod.

HORESTA støtter lovforslaget om en udvidelse af landevejsprincippet, som organisationen finder særdeles positiv i relation til udviklingsmulighederne på de danske øer.

Læsø Kommune tilkendegiver, at lovforslaget er modtaget meget positivt.

Sammenslutningen af Danske Småøer udtrykker stor tilfredshed med, at der afsættes ekstra midler til udvidelse af landevejsprincippet.

Samsø Kommune er meget positiv over for, at perioden bliver udvidet til hele året, højsæsonen undtaget. Kommunen har store forventninger til, at den kommende udvidelse af ordningen vil styrke turismen og beskæftigelsen på Samsø.

Skive Kommune udtrykker tilfredshed med, at der er en forøgelse af tilskuddet til udvidelse af landevejsprincippet, at perioden udvides, og at der er mulighed for stor lokal selvbestemmelse i udmøntning af tilskuddet.

Svendborg Kommune forholder sig positiv over for ændringsforslagene og ser frem til, at perioderne for takstnedsættelse ændres til også at indeholde vinterperioden. Efter kommunens opfattelse bliver det nemmere for færgernes gæster, besætning og administration, når man ikke længere skal forholde sig til de mange perioder og deraf følgende prisstrukturer.

Ærø Kommune ser positivt på, at der med forslaget lægges op til at tage endnu et skridt mod trafikal ligestilling af landets øer.

Aabenraa Kommune er generelt positivt indstillet i forhold til udvidelse af landevejsprincippet for færgesejladser.

Fuldt landevejsprincip

Efter Færgesekretariatets opfattelse bør en fuld implementering af landevejsprincippet ske så hurtigt som muligt. Færgesekretariatet henviser til, at landevejsprincippet allerede har vist sig at være en succes. Samtidig bør det ifølge Færgesekretariatet sikres, at den nedre grænse ved grundtaksten for passagerer på 20,22 kr. ikke bliver en barriere ved indførelsen af det fulde landevejsprincip.

Læsø Kommune fremfører ønsket om, at ligestillingen er gældende for hele kalenderåret.

Samsø Kommune har en forhåbning om, at der fortsat arbejdes for en fuld finansiering af landevejsprincippet. I den forbindelse gør kommunen gældende, at der ikke i dag er en fuld finansiering af landevejsprincippet, da der er indbygget et "gebyr" pr. passager i den tekniske beregning, og da beregningen ikke bygger på opdaterede trafiktal.

Ærø Kommune foreslår, at der sker en ændring af lovforslagets bemærkninger om, at der med en forhøjelse af tilskuddet sker en gradvis indførelse af et fuldt landevejsprincip, men undtagelse af højsæsonen. Kommunen henviser til, at der i de tekniske beregninger af tilskudsbehovet er indregnet en grundtakst på godt 20 kr. pr. returbillet. Kommunen opfordrer til at fortsætte arbejdet mod trafikal ligestilling, så det også bliver muligt at benytte færgerne til landevejstakster i skolernes sommerferie, samt at det tekniske beregningsgrundlag befries for grundtaksten på godt 20 kr.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Udformningen af tilskudsordningen skal sikre, at de afsatte midler til nedsættelse af færgetakster på passagerområdet kan få størst mulig effekt.

Det foreslås, at landevejsprincippet skal gælde hele året, med undtagelse af skolernes sommerferie, hvor antallet af turister typisk i forvejen er højt. Denne afgrænsning modvirker samtidig, at tilskudsordningen bidrager til at skabe kapacitetsproblemer i sommerperioden.

I forbindelse med ordningens etablering pr. 1. august 2016 var der bred politisk opbakning til udformningen af landevejsprincippet, herunder indregningen af en grundtakst på 20,22 kr. (2016 pl) pr. returbillet for passagerer.

I de tekniske beregninger af tilskudsbehovet er der således indregnet en grundtakst på 20,22 kr. (2016 pl) pr. returbillet for passagerer. Der er visse grundomkostninger forbundet med at håndtere en passagerbillet, og den beregningstekniske model opererer derfor med en grundtakst af begrænset størrelse for hver passagerreturbillet.

Der er med grundtaksten tale om en form for bagatelgrænse for færgetakster på passagerområdet i forhold til beregningen af det samlede tilskudsbehov.

Det bemærkes, at grundtaksten på 20,22 kr. (2016 pl) alene er et tal, der indgår i den tekniske beregning af tilskudsbehovet. Den konkrete udmøntning af ordningen, herunder fastlæggelse af takststrukturen, tilrettelægges lokalt. Der er således ikke lagt op til et lovmæssigt krav om, at alle billetter skal omfatte en grundtakst på 20,22 kr.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Fordelingsnøgle

Færgesekretariatet finder, at særligt de overfarter, som efter Færgesekretariatets opfattelse ikke har fået så stor en andel af tilskuddene, bør have forhøjet tilskuddet i en hurtigere takt end andre med henblik på at sikre, at flest muligt kan være med i den indledende og dynamiske fase med turistfremgang. Færgesekretariatet giver endvidere udtryk for, at der må ses på skævvridninger i forbindelse med øer, som betjenes af flere operatører. Færgesekretariatet finder, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en første, snarlig evaluering af ordningen.

Holbæk Kommune tilkendegiver, at tilskudsordningen rammer skævt i forhold til Orø, som betjenes af både en privat og en kommunal færgeoperatør. Kommunen oplyser, at Orøfærgens omsætning er meget begrænset, fordi kommunen løbende har ydet et stort tilskud til den kommunale færgerute, mens Østre Færge samlet set er en god forretning og i stand til at levere et overskud. Kommunen fremfører, at den høje omsætning for Østre Færge sammenholdt med den meget korte sejlafstand betyder, at

Østre Færge får 96,8 pct. af tilskuddet til Orø. Kommunen oplyser, at den private færgerute som følge heraf har haft en stor fremgang i trafikallene, men det omvendte er tilfældet for den kommunale færgerute. Hvis en tilskudsordning fremadrettet baseres på en landevejsmodel, som tager udgangspunkt i en færgerutes omsætning og sejlafstand, vil det efter kommunens opfattelse betyde, at problemet forværres år for år, fordi tilskuddet øges til færger med stigende omsætning. Kommunen finder det dog meget positivt, at Økonomi- og Indenrigsministeriet har tilkendegivet, at Holbæk Kommune kan fordele tilskuddet anderledes mellem de to færgeruter til Orø som følge af forskydninger i trafikallene, hvis der lokalt kan opnås enighed herom.

Sammenslutningen af Danske Småøer ønsker med høringssvaret kraftigt at understrege, at hvis man "blot" laver en procentuel fremskrivning, kommer man ikke i mål med indførelse af landevejsprincippet, fordi den nuværende fordeling efter sammenslutningens opfattelse er skæv, og denne skævhed bliver større ved en procentuel fremskrivning. Sammenslutningen foreslår, at man i stedet for en procentuel fremskrivning anvender de ekstra midler til at bringe alle færgeruter på samme procentdel af det beregnede tilskud i rapporten "Analyse af konkurrencemæssig ligestilling af små øer og ø-kommuner".

Svendborg Kommune bakker op om Færgesekretariatets hørings svar vedr. fordeling af midlerne.

Sejerø Beboerforening ønsker svar på spørgsmålet om, hvorfor man ikke kan anvende den samme retfærdige fordelingsnøgle, som efter foreningens opfattelse har fungeret så fint i færgestøttens 40-årige historie. Foreningen henviser til, at sejlængden i hele perioden har indgået som en væsentlig faktor i fordelingen af færgestøtten. Foreningen fremfører, at farvandets karakter burde indgå som en faktor mere, da der er stor forskel i kravet til færgernes konstruktion og bemanning afhængigt af, om de sejler inde i fjorde eller ude i åbent hav.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Med landevejsprincippet forstås, at prisen for at sejle svarer til omkostningen ved at køre en tilsvarende strækning på landevej.

De allerede udmøntede tilskudsmidler er baseret på et teknisk beregnet finansieringsbehov for de enkelte færgeruter ved en nedsættelse af færgetakster for personbefordring efter et landevejsprincip i skuldersæsonen.

Ved ordningens etablering pr. 1. august 2016 var der bred politisk opbakning til den konkrete udformning af landevejsprincippet.

Udgangspunktet for de tekniske beregninger af landevejsprincippet er, at der betales for biler m.v. og hver enkelt passager for sig. Det er lagt til grund, at der afregnes med 1,28 kr. for en passagerbillet og 3,66 kr. for en personbil. Dertil er der indregnet en grundtakst på 20,22 kr. pr passagerreturbillet (2016-tal).

Det betyder overordnet set, at ruter, hvor priserne allerede var relativt lave, har haft et mindre tilskudsbehov end de ruter, hvor priserne var høje.

Tilskuddet til personbefordring tager altså ikke sigte på, at alle kommuner kan nedsætte taksterne med samme procentdel – som det var udgangspunktet for de tekniske beregninger af tilskudsbehovet på godsområdet. Formålet er at kompensere for det indtægtstab, der ville være, hvis alle rejser blev afregnet efter det definerede landevejsprincip. Dermed er tilskuddet målrettet i forhold til de steder, hvor kunderne samlet set betalte de højeste priser i forhold til sejlængden.

Det bemærkes, at der er enkelte færgeruter, hvor der på grundlag af den tekniske beregning ikke er et tilskudsbehov eller et forholdsvis lille tilskudsbehov, fordi billetpri-

serne samlet set allerede er lave. Der kan på disse ruter alligevel være en række billetter, hvor billetprisen ligger over den tekniske beregning af en landevejspris. Det er derfor indbygget i modellen, at de pågældende ruter alligevel får et tilskud, der svarer til 20 pct. af rutens omsætning for passagerbefordring i skuldæsonerne i 2013.

Det fremgår af aftalen om finansloven for 2017, at forslaget om nye midler til nedsættelse af færgetakster bygger videre på landevejsprincippet. Det bemærkes, at der var bred politisk opbakning til udformningen af landevejsprincippet i forbindelse med ordningens etablering pr. 1. august 2016.

Det lægges derfor til grund, at nye midler til nedsættelse af færgetakster for personbefordring fordeles efter samme fordelingsnøgle, som de allerede udmøntede midler.

Det har hidtil været hensigten, at tilskudsordningen til nedsættelse af færgetakster på passagerområdet skulle evalueres efter fire år, dvs. i 2020. Men i lyset af at der er sket ganske meget på området inden for få år, overvejer Økonomi- og Indenrigsministeriet i øjeblikket at fremskynde evalueringen.

Indtil der er gennemført en evaluering, og der er taget stilling til resultatet, ligger nøglen for fordeling af tilskud mellem de enkelte kommuner fast.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Momsproblematik

Fanø Kommune gør opmærksom på, at det, når bekendtgørelsen udmønter ordningen, er vigtigt, at der tages højde for evt. moms og afgifter af tilskuddet i det tilfælde, hvor færgebetjeningen som på Fanø varetages af en privat færgeoperatør, og kommunen således videreformidler tilskuddet.

Faaborg-Midtfyn Kommune forventer at blive kompenseret for den moms, der skal afregnes af tilskuddet til nedsættelse af færgetakster for transport af biler og gods.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Regeringen har besluttet at yde kompensation til kommuner for afgiftsmæssige konsekvenser som følge af, at et tilskud til nedsættelse af færgetakster er omfattet af momslovens anvendelsesområde.

Den formelle ramme for en kompensationsordning er indbygget i høringsudgaven af udkast til lovforslag om udvidelse af landevejsprincippet, jf. ovenstående indledende bemærkninger til punkt B om bemærkninger til lovforslaget.

Administration

Hedensted Kommune ønsker en forenkling af opfølgingsredegørelserne, så man fx kan nøjes med at indberette det totalt indsejlede beløb.

Holbæk Kommune finder, at det er administrativt byrdefuldt for kommunen at sikre administration af ordningen for den private færgerute, Østre Færge. Endvidere mener kommunen, at Holbæk Kommune med den nuværende tilrettelæggelse af ordningen kan blive sanktioneret ved modregning i tilskud, hvis en privat operatør ikke overholder forpligtelserne som fastlagt i bekendtgørelse.

Samsø Kommune foreslår, at de to separate tilskudsordninger sammenlægges til én ordning, så der er mulighed for at overføre midler mellem de to tilskudsordninger, efterhånden som behovene opstår eller mindskes. Ved en sammenlægning af de to ordninger vil der efter kommunens opfattelse kunne laves mere helhedsorienterede rabatløsninger, som vil fordele rabatten bedre og nemmere for den enkelte kunde.

Svendborg Kommune har et håb om, at den administrative byrde forbundet med tilskuddet fremadrettet bliver nemmere at håndtere.

Aabenraa Kommune tilkendegiver, at der fortsat er en væsentlig, administrativ opgave forbundet med udarbejdelse af statistikker for anvendelse af det forhøjede tilskud og anbefaler, at kravet om afrapportering sættes til et minimum. Samtidig foreslår kommunen, at højsæsonen defineres som en fast periode frem for skolernes sommerferie, som varierer.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Den lokale tilrettelæggelse af tilskudsordningen til nedsættelse af færgetakster på passagerområdet sker lokalt med udgangspunkt i lokale forhold.

Det er netop med til at sikre, at ordningen er så enkel og let administrerbar som muligt.

Tilskuddene til nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring er øremærkede. Det er derfor påkrævet, at den enkelte tilskudsmodtager skal udarbejde en revisorpåtegnet opfølgingsredegørelse om anvendelse af tilskuddet.

De omfattede kommuner har netop udarbejdet deres første opfølgingsredegørelse på passagerområdet. Der var frist for fremsendelse af opfølgingsredegørelsen til Økonomi- og Indenrigsministeriet med udgangen af marts måned. På grundlag af gennemgangen af opfølgingsredegørelserne for 2016 vil Økonomi- og Indenrigsministeriet bl.a. vurdere, om der er grundlag for at justere i kravene til den årlige opfølgingsredegørelse.

Det er vurderingen, at formidling af tilskud til en privat færgerute gennem en kommune ikke medfører væsentlige administrative meromkostninger for den pågældende kommune. Hvis en privat færgerute ikke overholder de regler, der følger af tilskudsordningen, kan der ske en modregning af kommende tilskud til den pågældende private færgerute. Det er således ikke kommunen, som i givet fald bliver sanktioneret.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Øgede driftsudgifter

Aabenraa Kommune oplyser, at Barsøfærgen er en ganske lille færge til max. 24 passagerer, og takstnedsættelsen har ikke blot betydet, at færgen fyldes mere op, men også at der skal sejles flere opsamlingssture. På den baggrund anbefaler kommunen, at den forøgede driftsudgift afledt af takstnedsættelsen skal kunne dækkes af det forhøjede tilskud.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Tilskuddet er ikke bundet op på et bestemt antal færgeafgange. Hvis der åbnes for flere færgeafgange, kan tilskuddet anvendes på alle afgange.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.